

Opdracht / inleiding

Door de KNDSB is de opdracht geformuleerd om een advies op te stellen over de verdere invulling van haar rol en een toekomstbestendige organisatie. Dit advies is opgebouwd uit drie delen.

1. Kennisdeling: het delen van kennis en ervaring over sport voor mensen met een auditieve beperking
2. Internationale uitzendingen: het organiseren van internationale uitzendingen van sporters met een auditieve beperking.
3. Organisatie KNDSB: mogelijke hervorming van de organisatievorm van de KNDSB, zodat de vereniging haar taken ook in de toekomst krachtig, zorgvuldig en duurzaam kan blijven uitvoeren.

De eerste twee betreffen de twee taken die in de statuten zijn vastgelegd. Het derde deel gaat over de duurzaamheid van de organisatie. De onderzoeken rondom punt 2 en 3 konden voor de ALV van 19 juni nog niet verder worden uitgewerkt. De adviescommissie gaat hier na de ALV mee verder.

Korte samenvatting advies per 19 juni 2026

Dit advies laat zien hoe de KNDSB haar rol in de komende jaren goed kan blijven uitvoeren. In het eerste deel staat hoe de KNDSB haar kennis en ervaring over sport voor dove, slechthorende en CI-dragende mensen kan inzetten binnen het programma Ongehoord Sportief van Gehandicaptensport Nederland. Het doel daarvan is om gewone sport beter toegankelijk te maken voor deze groep. De KNDSB kan hieraan bijdragen door mee te denken in de adviesgroep en door kennis, ervaring en contacten te delen. Het advies is daarom dat de KNDSB de doelen van Ongehoord Sportief actief ondersteunt en hiervoor een bestuurder of een vertegenwoordiger aanwijst.

Het tweede deel gaat over internationale uitzendingen van sporters met een auditieve beperking. Dit onderdeel is nog niet klaar, omdat er nog overleg nodig is met NOC*NSF over begeleiding, talentontwikkeling en een onafhankelijk selectiesysteem. Ook het derde deel, over de toekomstige organisatie van de KNDSB, is nog niet afgerond. Wel is al duidelijk dat de organisatie nu kwetsbaar is, omdat zij vooral op vrijwilligers draait. Daarom is verder onderzoek nodig naar extra ondersteuning, bijvoorbeeld via GSN of samen met NOC*NSF, als dit past binnen de regels van EDSO en ICSD. De onderdelen over internationale uitzendingen en de organisatie worden na de ALV van 19 juni 2026 verder uitgewerkt.

Uitwerking van het advies per 19 juni 2026

1. Kennisdeling

De verantwoordelijkheid voor het stimuleren van sportdeelname onder mensen met een auditieve beperking ligt bij Gehandicaptensport Nederland (GSN). Met steun van het ministerie van VWS voert GSN hiervoor het programma “Ongehoord Sportief” uit. Dit programma wil de sportdeelname van dove en slechthorende mensen binnen de reguliere sport vergroten. Sport dichtbij huis en in de eigen omgeving moet voor mensen met een auditieve beperking net zo vanzelfsprekend zijn als voor iedere andere sporter. Uit onderzoek blijkt echter dat de sportdeelname van dove en slechthorende mensen nog duidelijk achterblijft bij die van Nederlanders zonder beperking (33,1% tegenover 53,2%). Tegelijk is de motivatie om te sporten binnen deze doelgroep groot. Dat biedt een mooie basis om verder op te bouwen.

Dankzij dit programma hebben inmiddels al veel mensen met een auditieve beperking op verschillende plekken in het land kennis kunnen maken met diverse sporten. Dat is een positieve ontwikkeling die hopelijk leidt tot blijvende sportdeelname. De verantwoordelijkheid voor dit sportaanbod ligt bij de reguliere sportbonden die zijn aangesloten bij NOC*NSF. Verschillende sportbonden hebben met steun van Ongehoord Sportief en GSN al passend sportaanbod ontwikkeld.

Vanuit Ongehoord Sportief worden onder meer de volgende acties uitgevoerd:

- a. Sport onder de aandacht brengen bij mensen met een auditieve beperking via algemene media, sociale media, de website van Ongehoord Sportief en andere communicatiemiddelen.
- b. Het organiseren van multisportevenementen op verschillende plekken in het land, gericht op kennismaking, inspiratie en toeleiding naar sport.
- c. Lesmateriaal en lesmodules ontwikkelen voor coaches en trainers in de reguliere sport over de begeleiding van sporters met een auditieve beperking.
- d. Kennisproducten invoeren die inclusieve reguliere sport ondersteunen en versterken.
- e. Kennisbijeenkomsten organiseren voor sportprofessionals.
- f. Dove en slechthorende ervaringsdeskundigen inzetten binnen projecten.
- g. Projecten, samenwerkingen en kennisproducten duurzaam borgen, zodat deze ook na afloop van de huidige projectfinanciering in 2027 behouden blijven en verder kunnen groeien.

Het is daarom belangrijk dat de kennis en ervaring binnen de KNDSB goed worden benut in het programma Ongehoord Sportief. Binnen dit programma werken ervaringsdeskundigheid en professionele expertise samen in twee schillen. In deze opzet worden kennis, ervaring, contacten en competenties uit verschillende domeinen, zoals sport, zorg en onderwijs, samengebracht om de sportdeelname van dove en slechthorende mensen duurzaam te vergroten. In de eerste schil van partners, de adviesgroep, zitten organisaties als:

- Gehandicaptensport Nederland
- NOC*NSF
- Kentalis
- KNDSB

Deelname van de KNDSB aan deze eerste schil betekent dat de KNDSB:

- Op een breed niveau kan meedenken over belangen en drempels binnen de hele doelgroep. Daarbij gaat het om dove, slechthorende en CI-dragende mensen van verschillende leeftijden, achtergronden en met verschillende communicatievoorkeuren.
- Relevante contacten en netwerken kan aandragen die bijdragen aan de ontwikkeling, uitvoering en invoering van projecten.
- Kan meedenken over de duurzame borging van projecten en kennis.
- Netwerkpartners en ervaringsdeskundigen kan inbrengen bij het starten of versterken van nieuwe projecten die passen bij de doelen van Ongehoord Sportief, zoals het lopende zwemlesproject met Kentalis en de inspiratieserie Gedreven door Sport met NOC*NSF.
- Vanuit bestuur of management één tot twee keer per jaar kan deelnemen aan de adviesgroep van Ongehoord Sportief. Deelname gebeurt op vrijwillige basis en zonder financiële vergoeding.

De tweede schil bestaat uit een netwerk van professionals uit de praktijk die op basis van hun ervaring en deskundigheid kunnen worden geraadpleegd of ingezet. Daarbij kan worden gedacht aan:

- De inzet van dove en slechthorende zzp'ers en lokale buurtsportcoaches bij de uitvoering van de multisportdagen.
- Ambassadeurs die hun ervaringen binnen de reguliere sport delen via sociale media, om dove en slechthorende sporters te inspireren en als vraagbaak te helpen voor mensen die ook willen gaan sporten.
- Ambulante gezinsbegeleiding in de thuissituatie.
- Ambulante begeleiding binnen het reguliere onderwijs.
- Ervaringsdeskundige sporters die als ambassadeur van Ongehoord Sportief willen optreden, bijvoorbeeld sporters die regulier sporten en Nederlandse Gebarentaal als moedertaal hebben.
- Zorgprofessionals, zoals audiologen of communicatiespecialisten.
- Organisaties en belangenbehartigers met een grote achterban binnen de brede doelgroep.
- Cluster 2-scholen en mediumsettings gericht op doofheid en slechthorendheid, aanvullend op Kentalis, zoals Auris.
- Andere organisaties of instituten met een specifieke rol of toegevoegde waarde voor Ongehoord Sportief, ook als daar nu nog niet direct aan wordt gedacht.

Binnen beide schillen liggen kansen voor de KNDSB om actief mee te doen. In de eerste schil kan bijvoorbeeld een bestuurder van de KNDSB aansluiten bij de adviesgroep. Van deze bestuurder wordt verwacht dat die oog heeft voor de belangen, drempels en perspectieven van de brede doelgroep van dove, slechthorende en CI-dragende sporters. Daarnaast is het belangrijk dat deze persoon relevante contacten en netwerken vanuit de KNDSB kan inbrengen ter ondersteuning van de ontwikkeling, uitvoering en invoering van lopende projecten.

Advies 1: De KNDSB onderschrijft de doelstelling van Ongehoord Sportief: het bevorderen van toegankelijke reguliere sport voor dove en slechthorende mensen binnen de afgesproken projectkaders en doelstellingen.

Advies 2: De KNDSB vaardigt een bestuurder af naar de adviesgroep, of iemand namens het bestuur die hiervoor mandaat heeft. Zo kan de KNDSB op een passende en constructieve manier bijdragen.

2. Internationale uitzendingen

Op dit moment is het helaas nog niet mogelijk om hierover een definitief advies te geven. Op 1 juli voert de adviescommissie nog een gesprek met de directeur van NOC*NSF, Marc van den Tweel, en de directeur topsport van NOC*NSF, André Cats. In dat gesprek worden de volgende vragen verder verkend:

- Welke steun NOC*NSF kan bieden bij de voorbereiding en uitzending van sporters met een auditieve beperking naar internationale wedstrijden, kampioenschappen en de Deaflympics.
- Welke steun NOC*NSF kan geven bij de ontwikkeling van een onafhankelijk en betrouwbaar selectiesysteem.
- Welke steun NOC*NSF kan bieden richting sportbonden om meer talenten met een auditieve beperking binnen de reguliere sport te vinden die mogelijk voor uitzending in aanmerking komen.
- Hoe sportbonden gestimuleerd kunnen worden om talenten met een auditieve beperking te signaleren en te begeleiden richting een selectie van de KNDSB

3. Organisatie KNDSB

Eerder is al gesteld dat de KNDSB volledig afhankelijk is van vrijwilligers. Dat kan invloed hebben op de snelheid en kwaliteit van handelen. Hoewel in het verleden al is onderzocht en besproken hoe organisatorische ondersteuning van de KNDSB door GSN eruit zou kunnen zien, zijn daarover nog geen concrete afspraken gemaakt.

Een mogelijke optie, die eerder ook al is toegepast, is dat de KNDSB een zelfstandig onderdeel van GSN wordt, met eigen bevoegdheden en taken, maar met organisatorische ondersteuning van GSN op het gebied van ledenadministratie, financiële administratie, communicatie en fondsenwerving. Dit vraagt om een zeer zorgvuldig proces. Daarvoor was op dit moment nog onvoldoende tijd beschikbaar.

Een belangrijk aspect is dat het ten allen tijde voldoet aan de criteria van Europese (EDSO) en Wereld (ICSD)

Ook een organisatorische samenwerking met NOC*NSF verdient nader onderzoek. Een mogelijk voorbeeld is de verantwoordelijkheid die NOC*NSF heeft richting een zelfstandig Paralympisch Comité. Internationaal bestaan hier al voorbeelden van. Dit idee wordt ook verkend in het gesprek met de beide directeurs van NOC*NSF. Op dit moment is het echter nog te vroeg om hierover een concreet advies te geven.

Rob Struik
Erik de Winter